

عوامل سریال تلاش کرده‌اند در قالب قصه به روایت آنچه در یک دادگاه می‌گذرد، بپردازند و در عین حال سختی قضاوت و پیچیدگی روند بررسی پرونده‌ها را در دادگاه‌ها برای مخاطب تشریح و البته در پاره‌ای موارد بتوانند کاستی‌ها و کمبودها را با زبان هنر به متولیان امر گوشزد کنند

۹۸ درصد رضایت مخاطبان

سجاد مهرگان کارگردان «آقای قاضی» نیز در گفت‌وگویی ارتباط گرفتن با ۸۴ فیلمنامه و تعداد بالای بازیگرها و دوردسربزرگ این اثر قلمداد کرده که با آن چه در سایر سریال‌ها مرسوم بوده است، تفاوت داشت. وی با قدردانی از اطمینان قوه قضائیه برای آزادی عمل دادن به عوامل تولید، گفته است: برای هر فیلمنامه لازم بود طراحی خشونت، ترس یا موارد دیگر انجام شود و وجود بازیگران زیاد نیز آفتاب کشیدن و هدایت آنها را سخت‌تر می‌کرد.

سید محمد حسینی سرپرست نویسندگان سریال «آقای قاضی» نیز در گفت‌وگویی اظهار کرده است: این کار تجربه‌ای جدید بود؛ آنچه که در ذهن من برای طراحی قاضی وجود داشت، نگاه حضرت علی علیه السلام بود که مؤلفه‌هایی چون عدل و صبوری را برای قضاوت برشمرده بودند. وی ادامه می‌دهد: گروه نویسندگان متشکل از ۱۳ نفر بودند که اپیزودها را تقسیم کردیم و بازنویسی‌های متعددی داشتیم؛ در مورد مسائل حقوقی و دادرسی با آقایان رنجگری و نویسگرانی که از قضات هستند، مشورت می‌کردیم و اگر از نظر صحت حکم صادر شده در قصه ایرادی به متن می‌گرفتند، مجبور می‌شدیم کل قصه را عوض کنیم تا به درستی روایت شود.

طبق نظرسنجی صورت گرفته، این مجموعه در فصل نخست خود با ثبت ۹۸ درصد رضایت مخاطبان در سامانه تلویزیون و بیش از ۷ میلیون تماشای محتوای آرشیو در این سامانه، یکی از پربیننده‌ترین مجموعه‌های تلویزیونی این سامانه به شمار می‌رفت و قسمت اول آن با ثبت ۳۰۵ هزار بار مشاهده، پربیننده‌ترین میزان مخاطب را به ثبت رسانده بود. با توجه به نامه قدردانی شورای نظارت بر سازمان صداوسیما از فصل اول این مجموعه و با اشاره به برخورداری این سریال از ساختار فرمی و روایی منسجم و استاندارد، استفاده از ساختار دراماتیک و داستانی برای آموزش، اطلاعات مفید حقوقی به مخاطبان، تیم تولید این مجموعه اقدام به ساخت فصل دوم کردند. در فصل دوم که با عنوان جدید «آقای قاضی: شعبه ۱۲۱» تولید خواهد شد، بهزاد خلیج کاراکتر آقای قاضی خواهد بود و در کنار او، چند بازیگر دیگر نیز به عنوان بازیگران ثابت به مجموعه اضافه خواهند شد و حدود ۴۰۰ تا ۴۵۰ بازیگر تئاتری جدید نیز معرفی می‌شوند. به گفته کارگردان، در داستان‌های «آقای قاضی: شعبه ۱۲۱» به درام‌های تک خطی پرداخته نمی‌شود و تمرکز روی موضوعات پیچیده تر در کنار مشکلات عمومی حقوقی و قضایی است و به دغدغه‌های روز مردم توجه می‌شود.

آموزنده بودن این سریال و نکته‌های حقوقی و قانونی که در هر قسمت به مخاطب تلویزیون در این تله تئاتر شبانه تقدیم می‌شود، وجه تمایز این مجموعه را بیشتر نمایان کرده و بیننده را به ادامه تماشای آن در شب‌های دیگر ترغیب می‌کند

نگاهی به سریال «آقای قاضی» شبکه دو کلاهتان را در تلویزیون قاضی کنید

بهناز شریفی
روزنامه‌نگار

«آقای قاضی» نام سریال جدیدی در تلویزیون است که اکنون فصل دوم آن از شبکه دوم سیما در آستانه پخش قرار دارد؛ سریالی که به نظرمی رسد ضمن آگاهی بخشی به مخاطب، بخشی از بیننده‌های تلویزیون را با خود همراه کرده است. این مجموعه تلویزیونی، فضای دادگاهی را به تصویری کشد که متهمان در آن مقابل قاضی قرار گرفته و ضمن بیان شکایت یا دفاعیه، تهییم اتهام می‌شوند و قاضی برای آنان حکم صادر می‌کند. اگر برای اولین بار بیننده این سریال باشید، ممکن است دچار ابهام شوید؛ شما در واقع تصاویری را می‌بینید که به صورت کاملاً جدی پرونده فردی یا افرادی را رسیدگی و دنبال می‌کند که مرتکب جرم شده‌اند؛ آن چه که تاکنون مشاهده کرده‌اید. از طرفی یک بازیگر چهره که تاکنون نقش‌های مثبت و منفی متعددی از او دیده شده است، مقابل شما حضور دارد که در کاراکتر قاضی به دوری می‌پردازد و همین کافی است تا نشان دهد پشت این تصاویر یک نویسنده و کارگردان نشسته است. برخی وکلا استدلال می‌کنند این برنامه بدون دقت کافی به روندهای حقوقی و آیین دادرسی ساخته شده است؛ اما برخی دیگر معتقدند به دلیل جنبه آموزشی این سریال و نقش آن در کاهش فشار پرونده‌های ورودی به قوه قضائیه، می‌توان از رعایت نشدن دقیق ظرایف حقوقی چشم‌پوشی کرد. با این حال این سریال که روند حقوقی پرونده‌های گوناگون سرقت، ضرب و شتم، آزار کلامی، خیانت در امانت و... را پیش چشم بیننده آورده است، از جالب‌هایی سخن می‌گوید که ممکن است هر شهروندی در برهه‌ای از زمان با آن مواجه شده است یا نمونه آن را شنیده و دیده باشد. حقیقتاً برای اولین بار است که تلویزیون نمایش فضای دادگاه را در قالب مجموعه‌ای سریالی تقدیم نگاه مخاطبان کرده است؛ اثری که در آن بیش از ۳۰۰ هنرمند و بازیگر تئاتر نقش آفرینی کرده‌اند و می‌توان آن را نمونه موفقی از سبک‌های جدید در ژانر درام مستند برشمرد که تاکنون مرسوم نبوده است. عوامل سریال تلاش کرده‌اند در قالب قصه به روایت آن چه در یک دادگاه می‌گذرد، بپردازند و در عین حال سختی قضاوت و پیچیدگی روند بررسی پرونده‌ها را در دادگاه‌ها برای مخاطب تشریح و البته در پاره‌ای موارد بتوانند کاستی‌ها و کمبودها را با زبان هنر به متولیان امر گوشزد کنند. واکنش‌های متفاوت و دور از انتظار قاضی در دادگاه یا برخورد‌های پیش‌بینی نشده از سوی حضار و متهمان از دیگر جنبه‌های سرگرم‌کننده سریال است که گاهی برای مخاطب لحظات آشنایی را تداعی می‌کند که احتمالاً پیش از این با آن روبرو شده یا تجربه کرده است.

عواملی که با این پروژه همکاری داشته‌اند، عبارتند از: حسین فریدون‌جاه (مدیر پروژه)، سید محمد حسینی (سرپرست نویسندگان)، کیومرث مرادی (بازیگردان)، فرید مرزوقی و سیاوش رمضانلو (برنامه‌ریز و دستیاران کارگردان)، محمد رحیمی (مدیر تصویربرداری)، سید سعید احمدی (مدیر صدا برداری)، پدram بهرامی (مدیر تدوین)، مرتضی شجاعی (طراح صحنه و دکور)، شهرام توانایی (طراح گریم)، قاسم مربی (مدیر صحنه و لباس)، مهدی رنجگری (مشاور قضایی)، میثم بابایی (طراح تیتراژ) و عبدالمجید قوامی (عکاس).

چنین کارهایی در خارج از کشور ساخته شده است، اما چالش اصلی این بود که ما چطور این را با شیوه و فرهنگ خود ایرانی کنیم. شفیع با اشاره به اینکه در نمونه‌های فرانسوی قاضی بر مبنای عرف رأی می‌دهد و دست برنامه‌ساز را باز می‌گذارد، اظهار می‌کند: در کشور ما قاضی باید بر مبنای قانون رأی دهد و این باعث می‌شود در پرداخت داستانی مشکل داشته باشیم. وی در ادامه به چالش‌های پیش‌روی سریال به مخاطب و تلویزیون هم اشاره می‌کند و می‌گوید: دادگاه‌های حقوقی با دادگاه‌های کیفری خیلی فرق دارند؛ اینها برای خود تلویزیون هم مسأله بود و نگران بودند که قضاوت و وکلا چه واکنشی دارند؛ باید به لبه تیغ می‌رفتیم و خدا را شکر، هم مردم و هم قضات دوست داشتند.

برای اولین بار است که تلویزیون نمایش فضای دادگاه را در قالب مجموعه‌ای سریالی تقدیم نگاه مخاطبان کرده است؛ اثری که در آن بیش از ۳۰۰ هنرمند و بازیگر تئاتر نقش آفرینی کرده‌اند و می‌توان آن را نمونه موفقی از سبک‌های جدید در ژانر درام مستند برشمرد که تاکنون مرسوم نبوده است

باشد و به بیانی نودر قاب تصویر بینجامد و در آشتی دادن مخاطب با تلویزیون که هر آن بیم از دست دادن بیننده هایش می‌رود، سهم بسزایی داشته باشد.

سادگی در تولید، وجه تمایز این کار با دیگر آثار

از دیگر مواردی که موجب تمایز این اثر با سایر آثار تلویزیونی شده است، می‌توان به سادگی در تولید اشاره کرد؛ ساخت این سریال ۴۲ قسمتی که همه اتفاقات آن در یک فضای ثابت رقم می‌خورد و لوکیشن بالاندارد، کار ساخت را برای سازندگان سهل و راحت کرده است. به عبارتی کارگردان، تصویربردار و سایر عوامل تولید در سرفه‌های سریال‌هایی با تعدد لوکیشن و کادر تصویر را نداشته‌اند که همین امر موجب شده است، سرعت عمل در اجرا نیز بالا برود و هدف سهل الوصول شود. با این حال نمی‌توان از تعداد فراوان بازیگرانی که رقم آنها به ۳۰۰ نفر رسیده است، چشم‌پوشی کرد؛ بدون شک بازی گرفتن و هدایت افرادی که عمدتاً برای اولین بار مقابل دوربین می‌روند، به سختی‌های کار اضافه کرده است. سریال «آقای قاضی» که تمام اتفاقات آن در دادگاه رقم می‌خورد و همه قسمت‌های آن از موضوعات واقعی اقتباس شده‌اند، سفارش سازمان صداوسیما است که در استودیو فیلم و سریال بادیان تولید می‌شود و به کارگردانی سجاد مهرگان و نویسندگی سید محمد حسینی هر شب روانه آنتن شبکه دو سیما شده است. به گفته احمد شفیع تهیه‌کننده فصل اول مجموعه، تمامی مراحل نگارش و بازنویسی سریال در تعامل با قوه قضائیه و به واسطه ارتباط با قضات انجام شده است. وی در گفت‌وگویی با بیان اینکه نگرانی برای استقبال از این اثر در کشور وجود داشته است، می‌گوید:

بیان دغدغه‌های روز جامعه

آموزنده بودن این سریال و نکته‌های حقوقی و قانونی که در هر قسمت به مخاطب تلویزیون در این تله تئاتر شبانه تقدیم می‌شود، وجه تمایز این مجموعه را بیشتر نمایان کرده و بیننده را به ادامه تماشای آن در شب‌های دیگر ترغیب می‌کند. هر چند این مجموعه به دلیل سبک روایی بودن آن، داستان دنباله‌داری ندارد و هر قسمت است، اما همین موضوع می‌تواند به تفاوت بیشتر آن با آثاری که پیش از این در قاب تلویزیون دیده‌ایم، دامن بزند. بیان دغدغه‌های عمومی روز جامعه در سریال «آقای قاضی» و چینش صحیح عناصر در قاب تصویر، باورپذیری روایات را دوچندان کرده است تا بیننده را به پیش از پیش مجذوب کرده و مقابل تلویزیون میخکوب کند. بی‌انصافی است اگر در مورد کیفیت اجرای نقش قاضی توسط بهزاد خلیج سخنی نگوئیم؛ بازیگر ثابت سریال که به زعم بسیاری از کارشناسان به خوبی از عهده نقش خود برآمده است و توانسته در عین رعایت عدالت، جذب و قاطعیت یک قاضی را به خوبی به نمایش بگذارد و به دیدنی‌تر شدن کار نیز کمک کند.

هر چند تولید این قبیل آثار می‌تواند در تغییر سلیقه و نوع نگاه مخاطب تأثیرگذار باشد، اما شایسته است اقدام تلویزیون برای خلق آثاری خلاقانه، دراماتیک و فاقد شعار و کلیشه‌های متعارف را تحسین کرد و به سازندگان این مجموعه آفرین گفت. «آقای قاضی» در کنار همه نقاط ضعف مطرح است، نمونه اثر موفق اقتباسی از پرونده‌های واقعی است که با هنر و رسانه آمیخته شده و ترکیبی منحصر به فرد را عرضه کرده است؛ مجموعه‌ای که می‌تواند در پیدایش فصل جدیدی از آثار در تلویزیون مؤثر